

Min historia

Av Lennart Sjödin

Lennart Sjödin är född 1935. Han växte upp i Högsjö. Lennart blev furir på I 21 1957, sergeant 1966 och kapten i intendenturkåren 1972. Han har varit förrådsförvaltare vid I 21 och intendent vid Civilförsvarets utbildnings- och förrådsanläggningar i Sandö.

Min barndom

Jag föddes den 1 juli 1935 på Härnösands BB. Vädret var soligt och varmt. Jag hade tre syskon som var födda före mig; Gunborg som föddes 1931-11-29, Ulla-Britt 1933-03-26, Rolf 1934-06-24, så jag hade dom som roade mig.

Min mor hade det slitsamt med fyra barn födda med korta mellanrum. Hon hade, förutom barn och hem, även att sköta om mjölkningen av våra kor. Vi hade tre till fyra kor. En koe hette Sprätta. Mor såg även till hönsen och kaninerna. Vi hade ett 50-tal höns, en get och ett 10-tal kaniner.

Min far arbetade med skiftgång på Utansjö sulfidfabrik och på fritiden skötte han torpet tillsammans med sin far Carl Magnus. Vi levde under enkla förhållanden i jämförelse med i dag. Vi fick gå på utedass och vi fick bära in vatten. Tvätta kläder gjorde mor vid vår skogstjärn. Där hade hon en brygga, en järngryta med tre ben som hon eldade under, en ”lutpulverburk” i ett snöre som tvättmedel som doppades i grytan. På platsen stod en kraftig och hög asp som susade och dallrade. Jag tror att mor Ester tyckte det var skönt och avkopplande att komma till denna plats och vara för sig själv.

Fastighet Överskog 1:12 och 1:13. Tillbyggnaden ser man på taket, den ljusa takappen.

När blåbären blev mogna gick mamma till skogs och plockade de första bären. Av dem kokade hon blåbärsgröt på kornmjöl, det var gott för oss barn.

Vi bodde på fastigheten Överskog 1:12 och 1:13. På andra våningen i huset bodde farmor och farfar, Anna Erica och Carl Magnus, som ägde huset från 1924 – 1934. Min mor och far gifte sig 1931-06-24 och övertog torpet 1934.

Minnen från de första åren finns inte hos mig men har berättats av de som upplevt detta. Vi firade jul med gran och tomte och med mycket stök och bök i hemmet. Köksgolvet skulle fernissas och det gjordes på kvällen före julafton. En gång hände det att vi barn klev upp under natten med yllesockarna på och gick över det nyfernissade golvet. Detta gjorde min mor bedrövad, så hon lämnade oss och gick till bekanta i Utansjö. Men innan tomten hade kommit kom mor hem till oss och friden var återställd. Vid tomtebesöket satt vi barn i kökssoffan. När tomten frågade mig vad jag hette var Rolf snabb och hjälpsam och svarade, att jag hette ”Ungen”, för det var det vanliga som sades om mig, för jag var ju minst.

Vårt hus var inte så stort och vi blev många i familjen. Därför gjordes det en utbyggnad och många vänner hjälpte till. En vattenklosett installerades, vattenbrunn grävdes och vi fick vatten i huset och till kreaturen. Henning Sellin som var rörmokare berättade en händelse som han påminde mig om när vi råkades en gång. Det var när jag, knappt gående, kom kånkade på en butelj kronbrännvin som jag hade letat fram.

1938-06-22 fick familjen tillökning. Då föddes Åke och 1941-01-17 föddes Sven-Olov. Då var familjen 8 personer, mor, far och 6 barn. Det var mycket att göra för mor och samtidigt var far inkallad under beredskapen 1940-1944. Det blev lördagsbad för familjen varje vecka. Vi hämtade vatten i brunnskällaren. Vi kokade vattnet på spisen och baljan på köksgolvet fylldes med ljummet vatten. När badet började hade en barnlös familj från Utansjö infunnit sig, för det var deras lördagsnöje när vi barn plaskade med vatten och var uppspelta inför besökarna.

En kusin till min far, Hans Lidström, stannade ofta upp när han passerade vårt hem. Han hade en gång en fotboll i bagageluckan som han överlämnade till oss barn och som vi gladdde oss åt. En gång kom han den första juli som var min födelsedag. När han fick reda på detta tillverkade han en pappskiva, som han skar 10 snitt i och placerade 10 enkronor i för jag fyllde 10 år. Min bror Rolf hade fyllt år veckan innan och blev då ledsen. Den händelsen har Rolf haft i tankarna i hela sitt liv som han påminde mig om på äldre dar.

En krona tog jag med mig till skolan. Jag gick till Konsum intill skolan och skulle köpa 2-öres kola, men konsumföreståndaren gick till telefonen och ringde till min mor och frågade om jag fick köpa kola för en krona. Jag fick min kola. En krona var mycket pengar 1945.

1942 började jag i Vålångers skola där klasserna 1 – 3 hade samma lärare, Ingeborg Vänglund. Klasserna 4 - 6 hade Oskar Vänglund som lärare. Det fanns buspojkar som gick två år i varje klass och som gjorde oss yngre lite rädda. Läraren slog sönder många pekpinnar för att hålla ordning.

En morgon när vi skulle gå till skolan hittade inte Rolf sin mössa och vägrade gå till skolan. Här uppstod konflikt mellan farmor Anna Erika, som stod där uppe i fönstret och höll med Rolf att stanna hemma, och mor Ester som sa att han skulle gå. Han fick stanna hemma. Läraren frågade Ulla var Rolf var och hon svarade att Rolf inte hade någon mössa. När Rolf fick terminsbetyget så stod det, ”Frånvarande av brist på kläder.” Mössan fanns i salen, som vi sällan använde. Den användes bara vid fest och främmande.

I årsklass 7, som infördes detta år, måste vi gå på Utansjöskolan med kantor Eriksson som lärare. Mina meriter i skolan var väl medelmåttiga, men jag deltog plikttroget i lektionerna. Man ville inte vara ifrån skolan, det var en gemenskap. Träslöjdslektion fick vi genomföra i Ramviks skola en gång varje vecka. Då måste vi cykla 12 kilometer, enkel väg, till lektionerna.

Som avslutning på skolan gjordes en skolresa till Stockholm. Där bodde vi i en skola i Klarakvarteren. Resan gjordes med tåg från Utansjö station. Begivenheterna var Skansen, Gröna Lund och museer.

I 7:e klass genomfördes konfirmationsundervisning av kyrkoherde Eskil Sundberg vid församlingsgården i Högsjö.

*Konfirmation 1948, från vänster Rolf Sjödin, Gerd Melander och Lennart Sjödin.
Bakre raden från vänster Gunnar Sjödin, Ester Sjödin, Gärda Melander och Rickard Melander.*

Min barndoms fritid var att spela fotboll, fiska och hitta på rackartyg. Här kommer några händelser:

Vi byggde flotte av trädstammar som vi fiskade från. Vi ”tjuvvittjade” Johan Skoglunds mjärde och det gillade han inte. Han försökte dränka flotten genom att belasta den med sten. Men när han hade belastat flotten så mycket

att den började sjunka, då vände flotte på sig och stenarna for av flotten. Han gav upp och vi stod i buskarna och skrattade.

När väg nummer 13 skulle byggas om intill vårt hem fanns det grävmaskiner på arbetsplatsen. En lördag klev vi barn in i hytten och jag tryckte på en knapp och maskinen startade. Vi klarade inte av att stanna den. Vi försökte på olika sätt men vi fick fly från platsen och gömma oss. På måndag stod det i tidningen och fjärdingsman Olle Sjödin skulle utreda händelsen. Det kom ingen fjärdingsman. Han var en klok man som förstod vilka som var inblandade. Maskinen skulle vara låst. Det slarvades av företaget.

På sommaren hade vi barn till uppgift att vakta kor och getter. Vi hittade en handske som vi trädde över getens horn. Korna blev då rädda och sprang längs vägen mot Utansjö. Det tog lång tid innan vi fick tag i geten och kunde ta av handsken. Då lyste skräcken i våra ögon.

Vi hade en lång kälke som vi åkte på. Ibland stod vi och väntade på bussen och när den stannade krokade vi oss fast bakpå bussen och tolkade uppför Oringebacken. Då hade vi en lång utförlöpa att åka, men riskfylld.

Vintertid skottade vi snön från isen för att kunna åka skridsko. Det blev jobbigt att skotta och lite skridskoåkning. Det var roligt och stärkande för kroppen. På sommaren hade vi friidrotts tävlingar med egna tillverkade redskap.

I 12-årsåldern provade vi även på att röka. Vi täljde och borrhade en pipa och letade fimpar med kvarvarande tobak. Första provet skedde på Rickard Melanders utedass. Jag blev väldigt

illamående och konstig i huvudet. Jag gick hem och mamma lade ned mig i sängen och trodde att magsjuka var på gång. Någon mer rökning blev det inte förrän jag var dryga 20 år.

Mina barndomskamrater, förutom min bror Rolf, var Janne Wiklund, Stig-Ola Sandlund, Kjell Scherman och Ove Sandin. Vi hade roligt tillsammans. Flickkompisarna var Ingrid Åström och Gerd Melander.

Mycket av den mat vi åt kom från våra kor, getter, höns, kaniner och från fisk i sjön. Kaninskinnet blev till mössor. Farfar åkte runt i byn och sålde strömming, böckling och Solokaffe under 40-talet. Mjölken separerades och kärnades till smör, vi barn fick hjälpa till att veva separatorn.

Det var mycket jobb med kaninerna då de grävde sig ut och sprang vilt omkring. Vi barn hade till uppgift att fånga in kaninerna på kvällen. Ett roligt men slitsamt jobb.

Ungdomsåren

När skolan var slut 1948 började jag hos konditor Rydén's bageri på Säbråvägen 1 i Härnösand. Varorna skulle fraktas från bageriet till affären, en sträcka på c:a 2 km med packcykel. Många bakverk skulle även fraktas till hemmen, sjukhuset, vanföret och vårdhem med flera platser. Vi var tre som arbetade i bageriet. Mitt huvudsakliga arbete i bageriet var att skala sötmandel, omkring 50 kilo varje gång, och sedan veva kvarnen för att krossa mandeln till en massa.

Konditorn hade astma och stod ofta med en rökelse under näsan. Företaget lades ned året efter jag slutade.

Jag sökte nytt jobb hos Rune Göransson's möbler på Strandgatan. För att få arbetet var jag tvungen att klara ett prov. Jag skulle tillsammans med Rune lyfta en rokokobyrå med en tung marmorskiva. Jag klarade provet och fick anställning. Det blev mycket bärande av möbler. I möbelaffären arbetade även Folke Blomberg. Rune och Folke var Härnösands stora revvyaktörer. Det blev c:a ett års anställning och möbelaffären stängdes och huset revs.

Min nästa anställning blev på Harald Andersson's järnhandel, där jag fick arbete som kontorsbud. Ett mycket omväxlande arbete. Försäljaren Utterfelt uppmanade mig att läsa vidare på något sätt. 1954 sökte jag till Hola Folkhögskola i Prästmon.

Att arbeta i Härnösand och bo hemma i Överskog var krångligt. Tidigt på morgonen gick jag tre kilometer uppför Oringebäckarna och genom en järnvägstunnel till Oringens station. Från Oringen åkte jag tåg sedan till Härnösand.

Sommaren innan Hola arbetade jag på Utansjöfabriken med att tömma kalkstenstornet och även med skiftgång på avdunstningen.

Hola upplevde jag som lärorikt och uppfostrande. Man levde tillsammans på internat med samvaro på kvällar och helger. På lördagskväll var det ringdansar och lekar. Jag bodde med Lars Eriksson från Rö som var en trevlig kompis under lärotiden. Vår husvärdinna var Maja Nääs, vår huvudlärare var Jan Stattin och rektor var Josef Olsson.

Jag var även med i en teatergrupp. En helg kom regissör Per Edström från Stockholm för att leda oss i en pjäs som hette "Jona i valfiskens buk". Vi spelade även "Flickan, Flaskan och Fogden" som hade lite moraliskt lärande.

Här har jag rollen som sjökapten i pjäsen; "Jona i valfiskens buk". Den som tittar mot stjärnorna är Ivan Högberg.

I början av 50-talet var vi med i Härnösands cykelklubb (HCK). Vi tävlade på många orter i Norrland, jag hade inga större framgångar, men man var med och hade en kul gemenskap. Min bror Rolf lyckades bättre än mig, jag tror att han vann Solleröloppet ett år.

På hösten 1954 blev Lasse Eriksson och jag kallade till mönstring på Babelsberg i Kramfors. Vi avslutade dagen på Stadshotellet i Kramfors där vi åt och drack oss mätta och sedan tog vi tåget tillbaka till Prästmon och Hola.

Min värnplikt

Jag blev kallad till värnpliktjänst. Jag skulle infinna mig vid I 21 i Sollefteå den 24 april 1955. Jag tog tåget från Utansjö järnvägsstation i Högsjö kommun och anlände till Sollefteå. Jag fick vandra upp till kasernvakten på I 21 där en barsk furir tog emot oss inkallade. Han hette Erik Hjalmar Andersson. Den placering jag fick var 1:a pluton på 3:e kompaniet med sergeant Nils-Erik Nylander som plutonschef och kapten Einar Naucér som kompanichef. När alla kontroller om vår identitet var gjorda fick vi vandra till förrådet där vi blev tilldelades en mängd utrustning. Furiren genomförde en samlad kontroll av att all utrustning var med. Den tunga säcken fick bäras till tredje våningen i C-kasern och till första logementet. Där fick vi klä oss i uniform modell 39. Övrig utrustning lades i skåpet. Sängen skulle bäddas och det var inte lätt med den pösiga madrassen som var stoppad med halm.

Kompanichefen skulle ta emot oss och innan det skedde skulle vi lära oss att stå uppställda på två led i korridoren. Kapten Naucér hälsade oss välkomna och informerade oss att vi var uttagna som gruppchefelever i en skyttepluton.

Dagen med alla intryck hade varit jobbig, så det var gott med den mat som vi fick till middag. Jag blev placerad i en översäng med Bo Göran Sundström i underslafen. Jag hade inga problem att sova på halmmadrassen den första natten.

Logementet väcktes av furir Andersson klockan sex på morgonen och samtidigt hördes revejlen från kaserngården. Morgontoaletten gjordes i kallt vatten (burr). Sedan ställde vi oss i korridoren för avmarsch på ett led till matsalen för vår första frukost som bestod av gröt, limpa och pålägg.

Veckan började med träning att ställa upp på led i korridoren och på kolonner utomhus. Vi fick lära oss hälsa med honnör i stående och gående, göra anmälan och marsch i grupp och pluton.

I slutet av veckan fick vi ut vapen (kulsprutepistol m/45), med drillning av isärtagning, hopsättning och vapendelarnas namn. Förvaringsbestämmelserna av vapnet var inlåsning i logementsskåpet. Någon permission på söndag blev det inte. Kläder för vistelse utanför regementet hade vi inte fått ut och vi var inte utbildade att vara ute i samhället i uniform.

I början av andra veckan blev det övningar med uppställning i olika formationer, exercis att marschera i takt och hålla avstånden. Det blev även utbildning att ta skydd och att krypa och åla under ledning av furir Andersson. Dessa övningar skedde vid Torplinjevägen kring Holmbergstorpet och "Skällande hundtorpet".

I mitten av veckan skulle avdelningen ställa upp i korridoren. Orsaken var att kapten Bengt Fredman på 4:e kompaniet skulle utse kraftfulla soldater för jägarutbildning och spaning. Han hade inte fått tillräckligt många som var kvalificerade för den utbildningen. Kapten Fredman gick framför ledet och tittade på oss befälselever. Han kände på armmuskulerna och granskade oss noga. Som jag minns var det jag och Lennart Johansson som blev utvalda att följa med till 4:e kompaniet. Kapten Fredman sa att jägare, det betyder en speciellt utbildad spaningssoldat med långtgående självständiga uppgifter.

Befälselevutbildningen leddes av löjtnant Nils-Erik "Fille" Westman med överfurir Bertil Lundgren med flera som övrigt befäl.

Dagarna förflöt med vaccinering av sjuksyster Lilly Naesström och läkargranskning. Permissionskläder skulle hämtas i förrådet där intendenturförvaltare Evert Murén bestämde när kläderna (uniform m/52) satt bra.

Fanjunkare Alve Stenman som var kompaniadjutant, kallade till avlöning. Där vi fick kvittera ut 10 dagar x 2:50 = 25 kronor.

Lördag klockan 10.00 ställdes vi upp i korridoren i permissionsuniform. Löjtnant Westman granskade oss uppifrån och ned och kommenderade givakt och avlämnade till kapten Fredman. Han uppmanade oss att bära uniformen i prydligt skick så som vi blivit lärda. Innan hemresan ställdes alla inryckta soldater upp i regementsparken för krigsmans erinran.

Vid första skjutövningarna på Ö-banan lade jag mig ned och satte kolven på vänster sida. Men löjtnant Westman försökte få mig att ha kolven på höger sida. Problemet var att jag inte kunde blunda med vänster öga. Efter många försök fick löjtnanten ge med sig, jag fick bli vänsterskytt.

Orientering stod på veckoprogrammet varje vecka. Där höll jag mig framme och var bland de fem främsta varje gång. Göran Sjöberg från Maj i Njurunda var oslagbar, han vann varje gång.

När de senare inryckta värnpliktiga fått första utbildningen organiserades vi i en pluton med en stab och tre spaningsgrupper. Plutonchef var fänrik John Idvardsson och furir Sven Andersson var hans ställföreträdare. Min grupp bestod av mig, Viktor Sjödin, Sven-Olof Olofsson, Erling Sjöden och min ställföreträdare Karl Henrik Eriksson. Sommaren förflöt med olika grundläggande utbildningar i självskydd, skjutövningar, eldöverfall, spaningsövningar med mera.

En rolig händelse vid utbildningen i skyddsmask, med överfurir Lars Mellberg som ledare, var när jag fick hicka och störde utbildningen. "Sjödin, spring runt kasern!" Efter ett varv

hade inte hickan gått över. ”Sjödin, ett varv till!”. Det blev fem varv och det skapade kondition får man hoppas.

Vi cyklade till Norrledinge i Graninge för att träna oss i fältlivet, att resa tält, göra latrin, att stå post och vara eldvakt i tältet. Sent en kväll skulle det vara stridsskjutning med att skjuta med spårlys och vanlig ammunition. Löjtnant Åke Hedlund som var den som planlagt och skulle leda stridsskjutningen. När stridsskjutningen var över flammade en lada upp och brann ned till grunden. Kapten Fredman visade sitt ogillande över vald plats och påtalade detta till löjtnant Hedlund.

Det blev frågan om vem som skulle vakta brasan under natten. Kapten Fredman beordrade 3:e plutonen att svara för detta. Fänrik Idvardsson utsåg min grupp att vakta brasan. Vi skulle använda den trekantiga tältduken och göra ett skydd för natten. Det tog hela natten att göra detta skydd.

Kompaniet var ett försökskompani och skulle prova ny utrustning. Vi fick ny fältuniform som kallades m/58, en stridssele och en automatkarbin på försök. Nytt var även prickskyttegevär och dykarutrustning som ingick i spaningskompaniet.

Det segrande roddarlaget från vänster Lennart Sjödin, Sven-Olov Olovsson, Karl-Henrik Eriksson, Viktor Sjödin och Erling Sjöden

I slutet av augusti cyklade vi till Ullånger för att genomföra ”Regementets Dag” som startade lördagen den 27 augusti. På programmet stod idrottstävlingar, fotbollsturnering, röjdykning, tävling med överskeppningsbåtar, stridsmoment ”Slaget om Öden”, musikkonsert, friluftsgudstjänst med kyrkkaffe med mera. Vårt kompani hade bland annat roddtävling på Ullångersfjärden.

Det var ett tiotal roddarlag som tävlade. Det gick bra för vår grupp som vann tävlingen. Jag, med Viktor Sjödin, Erling Sjöden, Sven Olof Olofsson och Karl Henrik Eriksson. Det var stolta grabbar som mottog gratulationerna.

1955 kom snön tidigt, i början av november. Det blev nästan en halv meter. Omedelbart denna onsdag fick vi hämta ut skidorna, lära oss grundvalla över öppen eld och köra 10 km i spåret. Den kvällen var man trött och somnade lätt.

Det blev inte mycket sovande denna natt. Klockan 23.00 väcktes vi, kördes upp ur sängarna, och fick till uppgift att utrusta oss med fältutrustning. Vi fick hämta ut torrskaffning i dagrummet, frystorkade förpackningar och bröd. Klockan 24.00 skulle vi stå på kaserngården

med full utrustning och skidor. Kompaniet skulle genomföra en grupptävling med orientering och skjutningar. Bussar och lastbilar kördes fram för att transportera oss. Nu var vi nyfikna var vår resa skulle sluta. Vi passerade Sjöbotten och bussen stannade vid Abborrsjön. Vi lastade ur i mörkret och tilldelades en förutsättning och en karta med inritade kontroller. Som gruppchef fick jag samla gruppen och bestämma färdriktningen. Vilken grupp skulle ta på sig spårningen i den djupa snön? Då ingen tog initiativ att spåra så tog vi hand om detta med starke Viktor Sjödin som spårare. Vi skulle uppsöka ett antal kontroller runt Knäsjön. Frammot förmiddagen påträffade vi vårt befäl vid Knäsjöns västra del och fick nya förutsättningar på väg mot målet som var Östra korthållsbanan.

Vi stannade och vilade, tillredde mat på frystorkade klossar med får i kål och påsar med soppor.

Tävlingen gick vidare och vi hade på känn att vi låg bra till. Sista kontrollen var vid tornet av Lidberget och det var på morgonsidan vi kom upp till kontrollen. Nu skulle vi ta oss nerför berget och där mötte vi många trötta grupper som skulle upp till tornet. En del låg i snön och grät uppgivet. Av den synen stärktes vår strävan att komma först till skjutmomentet på Östra korthållsbanan. Vi var de första som kom dit för att skjuta. Vår insats var en stor kraftanstrengning som belönades med medalj i guld.

Vi hade många goda skidåkare på kompaniet, bland annat Harry Kalström, Bo Jonasson, Viktor Sjödin, Gösta Nilsson med flera.

Under värnplikten blev vi kommenderade till vaktjänst med vaktrunda på cykel. Vaktchef Löfblad hade roliga vaktavlösningar med frågesport. ”Något stort som är delat?” Tyskland! ”En bomb smäller?” då fick vi krypa under skrivbordet. Detta övades tills det gick snabbt nog. Stallvakt var en kommendering under nätterna och var man rädd för hästar så gruvade man sig för att gå nära dem.

I slutet av januari förberedde kompaniet för vistelse i fjällterräng. Vår plutonchef John Idvardsson var på träningsläger och militära VM-tävlingar, så han ersattes av reservfänrik Henning Hamilton.

Kompaniet ställdes upp på kaserngården före avmarsch för uppdelning i bussar. Kapten Fredman hade dessförinnan inspekterat kompaniförläggningarna och funnit att en stor del av

Samling i snögrottan, från vänster Ivar Näsström, Lennart Johansson, Lennart Sjödin, Bylund, Karl-Henrik Eriksson, Fernström, fänrik Henning Hamilton

oss, bland annat jag, hade skåpnnyckeln uppe på skåpet. Detta renderade i kompaniförbud i två dagar. Men det hade liten verkan. Vi skulle ändå vara upptagna med resa till fjällterräng. Bussresan gick till Vallbo by med ett hotell för befälet och tältslagning för oss värnpliktiga. Under denna månadsvistelse tränades vi i skidåkning, spaningsuppdrag i fjällterräng, gräva in oss i snödriva och ordna snöbivack på Middagsvalen, en fjälltopp intill Vallbo. En söndag hade vi gudstjänst i kapellet i Vallbo. Det var en äldre präst från Duved som ledde en trevlig samvaro.

I början av mars förberedde vi oss för en större slutövning i Storsjöområdet. Men för att komma dit skulle vi som första etapp göra en fjällmarsch över Anarisfjället till Bydalen där vi skulle förlägga oss. Vi hade pulkor att dra och det var slitsamt för kroppen och följden blev att många fick skavsår på hälarna och blev helt utmattade. Under förflyttningen behövde vi mat. Detta fick var och en tillreda på stormköket. Kapten Fredman satt själv och tillredde sin mat ibland oss och beröm fick soldaten Stig Harning som tog fram sin kaviartub. För det var nyttigt vid ansträngande arbete. När vi kom fram till Bydalen skulle tälten resas, vi skulle få värme i tälten, torka kläder och få vila.

Etapp två var förflyttning från Bydalen till Fåker söder om Storsjön. Förflyttningen var på skidor med vissa sträckor skidtolkning efter traktor. Vid framkomsten stod kapten Prytz och visade oss var tälten skulle stå. Efter tältslagning och med värme i tältspisen fick vi mat som våra kockar tillredde. Under den månad vi varit fältmässigt förlagda har kockarna gjort en förnämlig insats för att ge oss övriga god mat.

Direkt efter förflyttningen från fjällen startade den stora fältövningen i Jämtland och Härjedalen. Det var förband från I 5, I 14, I 21, A 4, T 3 och F 4 som skulle samöva och för alla värnpliktiga ett bevis på sitt kunnande. Vårt spaningskompani skickades ut för att spana på fiendestyrkan. När den stora övningen var avslutad fick förbanden marschorder att förflytta sig till sina regementen.

Efter en och en halv månad i fält var det skönt att få ligga i logementssäng. Sedan följde det en veckas materielvård och inlämning i olika förråd. Madrasserna skulle tömmas och halmen brännas och ny halm skulle fyllas för nästa åldersklass.

Regementschefen överste Wilhelm Reuterswärd gav order om att 4:e kompaniet skulle samlas i matsalen för en genomgång om befälsyrket. Han hade fått en god uppfattning av 4:e kompaniets duktiga soldater som gjort stora insatser under värnpliktstiden. Jag själv hade inte haft tanken att fortsätta i det militära men då jag inte hade något arbete att återvända till så nappade jag på möjligheten att fortsätta och prova på detta yrke.

Min värnplikt var lärorik och jag trivdes med de uppgifter man ställts inför. På muckdagen skulle alla värnpliktiga ta sig hem för att fira friheten. För mig blev det en veckas ledighet och sedan tillbaka för anställning som korpral och påbörja instruktionsskola 1.

Min militära karriär

Instruktionsskola 1 var en utbildning för att lära oss att pedagogiskt utbilda soldater för krigets värv. Utbildningen var ett år. I mitt fall 1956-03-15 – 1957-03-15

Vår skolchef var Löjtnant Sven Brandelius, ställföreträdande chef var fanjunkare Sören Wiklander och kompanichef var kapten Henry Henriksson. Vårt logi blev C-kaserns första våning där vi hade gemensam förläggning. Logikostnaderna var gratis och vi fick en lön på 628 kronor i månaden. De som skulle genomgå denna utbildning blev:

I 21:are

Sven-Ingvar Svensson
Sven Wiklund
Bo-Göran Sundström
Erling Sjöden
Bengt Eriksson
Göran Hjort
Lennart Johansson
Lennart Sjödin

I 5:are

Donald Amundsson
Sven Norman
Sören Sundin
Allan Jordahl
Harry Jonasson
K H Lundström
K A H Andersson

Utöver de militära ämnena hade vi svenska, psykologi, pedagogik och geografi med lärare som folkskolelärare Knut Melin, Kjell Frisen med flera.

Efter genomförd och godkänd utbildning blev vi furirer med en lön på 728 kronor i månaden. Efter sammanlagt 6 års tjänstgöring, däri inräknad första årets värnpliktstjänstgöring, fanns möjlighet att bli överfurir med en slutlön på 944 kronor i månaden.

Min trupptjänstgöring började vid en skyttepluton med löjtnant Gunnar Hallström som chef, kadetten Jan Lindström som ställföreträdare och jag som instruktör. Det var ett lärorikt år med Gunnar som chef. Vi trivdes bra tillsammans. Kommande år blev Gunnar chef för Instruktörsskola I Han tog med mig som instruktör på skolan. Varför han valde mig vet jag inte, han kanske tyckte jag skulle genomgå skolan en gång till eller tyckte han att jag var lämplig för uppgiften?

Instruktörsskola II genomförde jag 1959-03-18 – 1959-07-08 tillsammans 27 andra furirer från I 19 i norr till I 14 i söder. Vi hade löjtnant Allan Noring som chef. Ämnen som genomgicks var trupputbildning, truppföring, reglements-kunskap, modersmål, psykologi, pedagogik, samhällslära och matematik. Mitt medelbetyg 7,82. Jag var alltså godkänd. I och med den utbildningen var jag klar att vara underbefäl vid Kungliga Västernorrlands Regemente I 21.

Sjukvårdsutbildning genomgick jag 1960 – 1961 vid T 4 Hässleholm, med kapten Nils Posse som chef och fanjunkare Mjörnmark som ställföreträdande skolchef. Jag genomförde praktik vid I 11 i Växjö i en månad. Under en månad tjänstgjorde jag vid Sollefteå Läns lasarett på en avdelning och vid operationer som åskådare.

Kvartermästarutbildning genomförde jag våren 1963 vid I 14 i Gävle med kapten Stenhammar som chef och förvaltare Einar Svärd som ställföreträdare. Från I 21 var det Lennart Wiklund och jag som genomförde utbildningen.

Överste Synnergren hade blivit chef för I 21 och ansåg att fler skulle utbilda sig till underofficer. Jag blev uppkallad till överstelöjtnant Carl-Otto Wetterhall och blev tillfrågad om jag var intresserad av att gå Försvarets Läroverk och därefter Arméns Underofficersskola. Jag fick några dagars betänketid. Efter samråd med familjen blev svaret ja.

Försvarets läroverk startade höstterminen i september 1963. Vi beslutade att familjen skulle följa med. Vi ordnade en etta på Eriksberg. Förmedlare var Kaj Sköld som var polis i Uppsala. Vi packade våra saker och lämnade lägenheten på Storgatan 44 C och vårt hus på Gärdesgatan 44 som höll på att byggas och skulle vara klart till jul 1963. Från I 21 var vi Jan Johansson, Demil Kärenen, senare efternamn Demelin, och Sören Pettersson. Jan hade inte skaffat någon bostad så han inhystes i vår lilla etta fram till jul. Efter jul kom även Gittan med och Jan flyttade in i en egen lägenhet.

Skolarbetet gick trögt i början innan jag fick in rutinerna att studera. Rektor för skolan var Åke Stille och klassföreståndare Bo Axlid. I början av juni 1964 åkte vi hem och jag tjänstgjorde då vid I 21.

Höstterminen 1964 inleddes i september med att leta ny bostad. Vi lyckades hitta en statarstuga vid Sandbro Säteri, 1,5 mil norr om Uppsala. Då vi inte hade någon bil måste resan till och från ordnas. Curt Lindström från Boden hade även hyrt bostad i området och han hade bil så det ordnade sig. Stugan som vi hyrde låg ensligt. Det blev långtråkigt för Ulla

och Jonas under dagarna. Vatten skulle bäras in, vedspisen skulle eldas. Dasset låg 50 meter från stugan uppe i ett skogsbyn.

Arméns Underofficersskola (AUS) började jag den 19 oktober 1965 och avslutade skolan den 8 september 1966. Vi sökte ny bostad och fann den på Liljegatan 21, ett gammalt hus med vedeldning i spis och kamin, en toalett med byte av tunna var fjortonde dag. Ullas första intryck av bostaden var inte den bästa. Det var bara att sätta igång med skurhink och borste. Hyran var 75 kronor i månaden. Hyresvärden Claesson bjöd på en sup i ett grumligt glas, varje gång man betalade.

Under AUS-tiden var vi på många resor, en vecka i Kilsbergen, Örebro, Skåne på Österlen och i Degerberga. Sommaren 1966 var vi på Gotland en månad dit Ulla och Jonas följde med. Vi hyrde en stuga vid Snäckgerdsbaden norr om Visby. Tjänstgöringen bestod av utbildning och truppföring med P 18-soldater. Efter AUS utbildningen blev jag utnämnd till sergeant vid Västernorrlands Regemente I 21. Nu påbörjades några år med att vara plutonschef fram till nästa utbildning 1968.

Examensceremoni vid Arméns Underofficersskola 1966. Från vänster med ägiljett överste Lage Wernstedt, styckjunkare Karl Johan Olof Andersson, fanjunkare Thore Holm. Arméchefen Curt Göransson överlämnar avgångsbetyg betyg till Lennart Sjödin t h.

Infanteriets Stridsskola på Kvarn utanför Borensberg genomgick jag 1968-10-16 – 1969-05-09, för att få kunskaper att leda kompani i strid. Skolchef var överste Ivan Hörnqvist. Kurschef var Tord Bremer. Vi var förlagda på internat. Vi fick betala mat men vi bodde gratis.

Vi hälsades välkomna till stridsskolan med bland annat en gemensam middag. Från vänster skolchefen överste Ivan Hörnvist, Lennart Sjödin, Jan Johansson och okänd.

Min intendenturutbildning genomgick jag i Frösunda 1970-10-12 – 1971-05-28. Jag gjorde med praktik på I 1 i Kungsängen. Utbildningen gav oss kunskaper om tyger, läder, livsmedel med mera. Det blev många studiebesök på väverier, skofabriker, skinngarverier, klädfabriker, slakthus, bryggerier och kvarnar med flera platser. Utbildningen omfattade även försörjning och underhåll av krigsförband. Under den här tiden bodde jag i min bror Åkes lägenhet i Huvudsta, Solna.

När intendenturutbildningen var klar blev jag kommenderad att tjänstgöra vid Fo 23 stab i Härnösand. Den kommenderingen varade under sommaren och hösten 1971. Den 1 juli 1972 fick jag anställningsbevis från chefen för Intendenturkåren, med tjänst som kapten, kompaniofficer i intendenturkåren, i förrådstjänst.

Min civila karriär

Civildéforsvarsstyrelsen (Cfs) sökte en intendent till sin anläggning på Sandö. Jag gjorde en ansökan, och fick tjänsten, och började på den 23 juni 1980. I det arbetet ingick ansvaret för kameral verksamhet, inköp, internat, livsmedel, logi, lokalvård, utbildningsservice, garage med ett 50 tal fordon, verkstad för fordon och maskiner samt mobiliseringsförråd i varje kommun i de 4 nordligaste länen.

Utveckling pågick under 80-talet både för Civildéforsvarsskolan och Sandö U-centrum. Mer personal och lokaler tillkom. Under 80-talet gjordes det investeringar till ett värde av omkring 500 miljoner kronor där jag satt som representant för båda myndigheterna. I slutet av 1980 omorganiserades Civildéforsvarsskolan till Statens Räddningsverk (RSV). Tjänsten som jag hade blev omvandlad till avdelningsdirektör i slutet av 1980.

Då jag förenade tjänst så hade jag fortfarande min grundtjänst kvar vid I 21 i Sollefteå, med pension vid 60 år. 1994-09-30 återgick jag till I 21/Fo 23 med placering vid Fortenheten med arbetsuppgifter att sammanställa I 21/Fo 23 MAL-plan (mark, anläggningar, och lokaler) 10 år framåt i tiden.

De dröjde inte länge förrän planen var inaktuell då I 21/Fo 23 skulle avvecklas. Men då var jag pensionär.

Del av I 21:s Kamratförening styrelse 1977. Från vänster Kerstin Thors, Evald Andersson Ingemar Grunditz, Lennart Sjödin och Sven-Olof Braf.

Föreningar har spelat en stor roll i hela mitt liv. Jag har varit kassör i I 21 Underbefälsförening, styrelseledamot i I 21 Underofficersförening, kassör i I 21 kamratförening, styrelseledamot i Statstjänstemännen på Sandö, revisor i Sollefteå släktforskare, styrelseledamot i SeniorNet Sollefteå, sekreterare i Brukets Kvarn och Bagarsällskap Sollefteå. Jag har varit medlem i Odd Fellow logen Ådalen 56 sedan 1975 och dess protokollsekreterare i 6 år.

På nationaldagen 2010 var jag Rädda Barnen fanbärare.

Familjen och privata livet. Mitt första möte med Ulla Sjödin, min blivande fru, var på en danslokal i Långsele, sommaren 1956. Det blev starten till att bli familjen Sjödin. Vi förlovade oss i hemlighet den 5 augusti 1958. Vi gifte oss den 29 april 1961, i Sollefteå kyrka. Vigselförrättare var prästen Karl Erik Nordlund. Bröllopsmiddag hölls hos Eivor och Tage Sjödin, Ullas mor och far, på Billstavägen 19 i Sollefteå.

Vi flyttade till en nybyggd hyresfastighet på Storgatan 44 C, bestående av 2 rum och kök med en hyra på 360 kronor/månad. Min månadslön var cirka 1000 kronor/månad. Vårt enda barn, Jonas, föddes 29 september 1961. Ulla var hemma och skötte hemmet och Jonas i 12 år.

1963 påbörjades tankarna att bygga ett eget hus. Vi gick ned till handläggaren på kommunen, Kurt Olofsson. Det första han sade var; ”Hur ska ni ha råd med det?”. Han gav med sig och visade oss var möjligheterna fanns att välja tomt.

Vi besökte bankerna och fann att Sparbanken och kamrer Ivar Nordins vilja att låna oss var positiv. Det gjordes upp en betalningsplan med kommunen, banken och oss. Lånet blev fastställt till 58 000 kronor,

Vi skaffade broschyrer på olika hustyper och vi valde Svenska Trähus som leverantör av huskroppen.

Morfar Tage tog på sig att mura upp källarplanet och gjuta valvet. Detta slet vi med hela sommaren 1963. Försäljaren av huset, Allan Eriksson, gjorde snickararbetena, el-arbeten Edlunds El, vatten och avlopp Medins rör. Plantering av tomten var Gustav Aronsson från Bollstabruk inblandad i.

I början av oktober åkte Ulla, Jonas och jag till Uppsala och lämnade husbygget till hantverkarna med Tage som övervakare. Vi kom hem till jul och flyttade in en kort period för vi skulle vara i Uppsala efter trettondagshelgen. Medan vi var borta bodde Göta Nordlander i villan.

När min studietid i Uppsala var klar, i september 1966, flyttade vi in för gott i villan. Vi utökade familjen med en tax som fick namnet Fifi, en glad och trevlig familjemedlem. Vi köpte den av familjen Sandvik i Köpmanholmen. Fifi blev 14,5 år

Våra utflykter till fjällen började eftersom Jonas var intresserad av fiske. De platser som vi besökte ofta var Stekenjokk, där vi campade och vandrade in i Norska Nationalparken och fiskade. Även i Borgafjäll var vi något år där vi hyrde stuga av Torsten Eriksson.

Vår första resa utomlands med pass var London 1978. Jonas var även med. Han var 16 år och hans stora intresse var musik och musikaffärer. Vi åkte tåg till Göteborg, låg över på hotell Eggers och tog färjan på morgonen till Harwich norr om London. Vi åkte buss till hotellet, där hamnade vi på 8:e våningen. Då Ulla inte åker hiss blev det jobbigt att gå spiraltrapporna. Många musikaffärer besöktes och Jonas gjorde sina skivfynd. Ett kvällsnöje var Cockney med musik och underhållning och mat serverades på de långa borden. Hemresan gick från Harwich till Göteborg. Vi stannade i Göteborg och besökte Lisebergs nöjespalats. Vi åkte tåg hem till Sollefteå. Det var skönt komma hem och träffa Fifi som under vår bortavaro var hos Eivor och Tage.

På våren 2002 köpte Matilda, Inger och Jonas en Shetland Sheepdogvalp som fick namnet Wille en underbar liten rackare.

Efter nyår 2003 frågade Matilda om vi inte skulle köpa en valp, så att Wille fick sällskap. Matilda fick oss att gå till Ulla Sohlin som då hade valpar till salu. I och med att vi sett en social liten söt rackare var vi fast. Vi blev hundägare igen. Hon fick namnet Dejsi. När Dejsi var 8 månader var vi på en hundutställning i Härnösand. Där blev hon ”Best In Show”. Under åren har Dejsi deltagit i utställningar med Ulla Sohlin som förare. Hon har erövrat många fina priser och är champion i sin ras.

2011 på våren kom Jonas och frågade om vi skulle sälja huset. Efter visst funderande började Ulla och jag att leta lediga lägenheter med hiss eller bottenvåning. Lägenheter fans det gott om och vi valde en trea på Storgatan 19 B. Vi flyttade in i början av augusti 2011 och försökte få in så mycket som möjligt i lägenheten och källarförrådet. Vi fick slänga mycket till sopor och skänka till behövande.

Vårt enda barnbarn Matilda tog sin studentexamen i juni 2013 med mycket goda betyg. Matilda har för avsikt att börja studera vidare på Umeå Universitet hösten 2014.

Sammanfattning av mitt liv och leverne.

Jag närmar mig åttio år och känner mig ganska pigg, men lite stel i kroppen. Jag gläds över mitt liv i mitt yrke och familjeliv. Om man ser tillbaka till min uppväxt i ett tryggt hem, där föräldrarna lade grunden för vår framtid. De gjorde allt för att vi barn skulle trivas i hemmet och att hjälpa varandra i olika situationer. Det har varit ett nöje att blicka tillbaka och skriva ned detta, Minnesbilderna är många och var har alla 80 åren tagit vägen. Som slutbild vill jag visa ett bröllopsfoto av mor och far Ester Johanna och Carl Gunnar Sjödin. De vigdes i Högsjö kyrka den 24 juni 1931.

